

Kurmet Müürsepp (pildil), Taavi Veskimägi ja Tiit Leier jagavad kogemusi, kuidas nende piirkonnad KOV-valimisteks valmistuvad. Lk. 6

Mis seob Elle Kulli (pildil) ja suurperesid? Inimeste-küljel on seekord portreelood ka Helle Hallikast ja Sirje Potisepast. Lk. 5

Vabariik

2004. aasta tõi häid uudiseid lastele

Kuigi 12-aastase Melani ema Aive Kalev ei ole ise kunagi vanemapalka saanud, peab ta seda väga toredaks nähtuseks ning paljude perede suurenemist 2004. aasta üheks märksõnaks.

Foto: erakogu

Siim Männik
siim.mannik@respublica.ee

“Minu meelest jäid tülmetata paljud naised sel aastal lapseootele ning sünnitasid,” on esimene asi, mis Tallinnas töötavale Aive Kalevile aastale tagasi vaadates meelde tuleb. “Ma arvan, et vanemapalk kui selline on väga tore nähtus,” lisab ta.

Neid, kellele vanemahüvitis ehk emapalk valitsuse tehtust esimesena meenub, on ilmselt rohkemgi. Keskmiselt saab praegu iga kuu vanemahüvitis 9000 inimest (sh. 79 isa). Ehkki seda ei saa pidada iibekasvu imerohuks, oli tänava Eestis üle 800 sünni rohkem kui aasta varem.

Iibe tõusu endale üheks prioriteediks seadnud valitsuse samumud perepoliitika ei pirdu loomulikult ainult vanemapalgaga. Lastetoetuse kahekordistamine, pere loonud tudengitele poole õppelaenu kinnimaksimine või väikelaste retseptiravimite kompenseerimine on veel mõned näited. Järgmisest aastast tõusevad kaks või rohkem korda kvartalitoetused suurtele peredele, kelle hulka see valitsus on arvanud ka

kolmelapselised pered.

Hea uudis eriti suurtele peredele on suure pere ema palk, mille valitsus järgmise aasta eelarves ette nägi. Seitsme ja enama lapsega pered hakkavad 2005. aastal saama 2400 krooni kuus, millelt riik maksab ka sotsiaalmaksu.

“Et lapse kasvatamine on töö, teab iga lapsevanem. Nende naiste puhul on töömaht aga 7-, 10- või 13-kordne. Kas on õige nõuda, et nii suure pere ema käiks ka tingimata tööl, kui tal endal on kodus terve lasteaed?” küsib lasterikaste perede eest seismise südameasjaks võtnud Riigikogu liige Elle Kull.

Koolid korda 5-7 aastaga
Eelmisel aastal lõõmanud kired vanemapalga ümber on tänaseks asendunud kiitusega heale ideele. Sel sügisel on aga peetud sama kirglikku ühiskondlikku debatti koolide kordategemise üle. Õigemini on põhiliselt kritiseeritud valitsust, kes julgus välja pakkuda kava, kuidas kõik Eesti koolilapsed saaksid vähem kui kümne aasta pärast korralikus koolimajas õppida.

Lisaeelarvega Riigi Kinnisvara ASi aktsiakapitali suunatud 600

miljonit krooni võimaldab kaasaata vähemalt kaks korda sama palju laenu raha ja 5-7 aastaga Eesti lastele normaalne õpikeskkond tagada.

Haridusminister Toivo Maimetsa sõnul oleks senist praktikat jätkates kulunud kõigi koolide korrastamiseks vähemalt paarkümmend aastat ja selle aja oleks osa neist jälle laguneda jõudnud. Opositsiooni kriitika on olnud valjuhääline, kuid oluline on see, et järgmisel suvel oleks igal pool üle Eesti remondimehed koolides ametis ja sügiseks paljud klassiruumid korras.

Konservatiivsele haridussüsteemile omaselt on suurt diskussiooni ja vastuseisu tekitanud ka Maimetsa välja pakutud “XXI sajandi hariduse programm,” eesmärgiga anda igale lapsele võimalus käia heas koolis. Sellele seaduse jõu andvad eelnõud on praegu Riigikogu kultuurikomisjonis arutuses ning loodetakse, et võetakse uue aasta esimestel kuudel vastu.

Suurtes süsteemides toimuvad muutused alati aeglaselt ja meie praegused algatused muudavad ühiskonda võib-olla alles

aastakümnete pärast. Põhiline on, et haridussüsteem toetaks arusaama lapsest mitte kui ühest paljude seas, vaid kui unikaalsest isiksusest, ja selle nimel töötades ei saa aega kaotada.

Vabadus ise otsustada

Madalad maksud on parempoolse ja konservatiivse maailmavaate üks keskne osa. Lõppeval aastal tõusis tulumaksuvaba miinimum 1000 kroonilt 1400 kroonile, jättes sellega igatüüpe natuke rohkem raha kätte, mille kasutamise üle ta saab ise otsustada. Järgmisest aastast kasvab maksuvaba miinimum 1700 kroonile ning tulumaksu määr alaneb 26%-lt 24%-le. Keskmise palga korral tähendab see üle 2300 krooni lisaraha. Ühest küljest suureneb nii iga inimese valikuvabadus, teisest küljest aitab tööjõumaksude alanemine hoida Eesti majandust konkurentsivõimelisena ning luua siin uusi, ka kõrgemalpalgalisi töökohti.

Mis saab edasi?

Tagasisaade Res Publica aastale 2004 ei ole muudugi läbinisti rõõmustav. Ebaõnnestunud

TÄNAVU TEHTUD:

Haridus ja teadus

- Koolid saavad korda. Lisaeelarvega suunati 600 miljonit krooni koolide remontimiseks.
- Teaduse rahastamine muutus stabiilsemaks. 2005. aastal on teadusasutuste baasfinantseerimiseks ette nähtud 60 miljonit krooni.
- Õppetoetusi hakkavad saama ka põhikooli järel kutseõppesse astunud noored.
- Doktorantide igakuine toetus kahekordistub 6000 kroonini.

Maksud

- Tulumaksuvaba miinimum tõusis 2004. aastal 1400 kroonini ning tõuseb 2005. aastal 1700 kroonini. Tulumaks alaneb 2005. aastast 26-lt protsendilt 24-le.

Tervishoid

- Tervishoiutöötajatega sõlmiti esmakordselt 2-aastane palgalepe, mis näeb ette kõigi arstide, õdede ja hooldustöötajate minimaalse tunnitasu 25-35%-se tõusu.
- Käivitub üleriigiline ja ööpäevaringne perearsti tasuta nõustamistelefon, millelt igaüks võib saada nõu tervisehäda puhul.
- Kuni nelja-aastaste laste retseptiravimid kompenseeritakse 100% ulatuses.

Eakad

- Riik maksab kinni kõigi vanaduspensionil patsientide hambaproteesid, samuti 90% ravimite hinnast. Kadus säte, et toetust saavad vaid üle 63-aastased pensionärid.
- 2004. aastal tõusis keskmine pension 230 krooni, ka 2005. aastal on oodatav tõus 230 krooni. 2004. aasta lisaeelarvega suunas valitsus üle poole miljardi krooni täiendavalt pensionikassasse, et senisest kiirema pensionitõusu jätkumisel pensionikassa juba järgmisel aastal tühjaks ei saaks.

Pered ja sotsiaal

- Suurte perede toetused tõusevad. Nelja ja enama lapsega perede kvartalitoetused kahekordistuvad, kuue ja enama lapsega perede toetus tõuseb kaks ja pool korda.
- Seitsme ja enama lapsega pere hakkab saama igakuist 2400 kroonist suure pere ema palka, millelt riik tasub ka sotsiaalmaksu. Toimetuleku- piir tõuseb 500 kroonilt 750 kroonile.
- Üksikemade toetamiseks tõsteti alimäärade alammäära kahekordseks.

Loe lisa: www.respublica.ee/

europarlamentivalimised, järgnenud peksuvõor meedias ning reitingulangus pani küllap iga liikme mõtlema sellele, mida oleme valesi teinud ja kuidas minna edasi.

Peaminister Juhan Parts on öelnud: “Meie ülesanne on samm-samult järel viia ellu poliitikat, mis meie püüdlustele, ideedele ja põhimõtetele au teeb. Seda ei ehita me suurte sõnadega, vaid ainult raske tööga.”

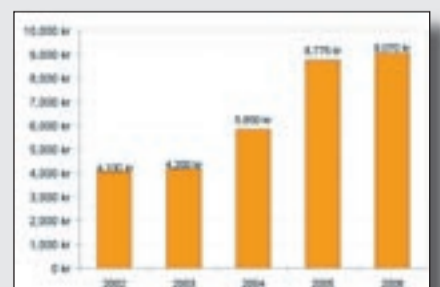
Kui Res Publica võimule tuli, ütlesid skeptikud, et see valitsus

ei püsi aastatki. Nüüd, poolteist aastat hiljem, arvasid poliitikud Postimehele antud kommentaarides, et Juhan Partsi valitsus võib olla esimene, mis peab vastu terve valimistsükli. See oleks võimas märk, kuid mitte eesmärk omaette. Eesmärk on ikka, et Eestis läheks elu paremaks, et meie kooliharidus avaks teed laia maailma (ja tagasi), et eesti pered julgeksid ja tahaksid ilmale tuua uusi eestlasi. Nii nagu 2003. aasta märtsis lubasime.

Suurpere sissetulekud kasvavad

Uuest aastast loodav suure pere emapalk kasvatab suurperede sissetulekut. Täpne toetuste kogusumma sõltub laste arvust ja vanusest. Võtame näiteks ühe hüpoteetilise pere, kus kasvab seitse last vanustes 6 kuud, 2 a., 4 a., 7 a., 10 a., 11 a. ja 13 a

– graafik näitab, kui palju selline pere eri aastatel riigilt toetust on saanud või hakkab saama. See sisaldab lastetoetust, lapsehooldustasu, kvartalitoetust, vanemahüvitis alammäära (2004) ja suure pere toetust (2005).

LÜHIDALT

RP talvepäevad veebruaris

Res Publica talvepäevad toimuvad 19.-20. veebruarini Harjumaal Kloogaranna noortelaagris.

Esmakordselt toimuvatel talvepäevadel on rõhk ühisel toredal ajaveetmisel – huvitavatel ettekannetel ja aruteludel, meelelahutusel ning võimalusel vabas õhkkonnas erakonnakaaslastega suhelda.

Lähem info aasta alguses.

Juventus käis "Teeviidal"

Res Publica Juventus osales traditsiooniliselt detsembri alguses noorte infomessil "Teeviit", kus tutvustati konservatiivset maailmavaadet ja oma organisatsiooni.

Noorte konservatiivide põhisõnumiks oli seekord "Rohkem armastust!" – soojad inimsuhted loevad enam kui raha ning igaüks saab muuta maailma paremaks, olles hoolivam ja tähepanelikum teiste suhtes. Jagatud infomaterjalides tutvustati ka Juventuse manifesti "Ideederikka Eesti eest!" põhimõtteid.

Infomessilt sai Juventus ka üle 40 uue liikme. "Teeviidal" osalemist korraldasid Juventuse Tallinna õpilasklubi juht Kätlyn Kõrs ja Valga klubi liige Anne Alamets.

Madis Kübar

Sotsiaalpoliitika arutelu Viljandis

6.detsembril külastas Viljandi Naiskogu ja Juventuse ühist klubiõhtut Tallinna Laste Turvakeskuse juhataja Erki Korp.

Peamine arutelu toimus kodutuse, sõltuvusprobleemidega noorte ja AIDS-i epideemia üle. Kohalikud uurisid eksperdilt selle kohta, kuidas saaks pealinnas positiivseid lahendeid toonud meetmeid ka ääremaal rakendada.

Klubiõhtule olid lisaks erakonnaliikmetele kutsutud Viljandi maakonna sotsiaalse ja lastekaitsega tegelevad isikud. Üritusest võttis osa ka Viljandi abilinnapea Helmen Kütt.

Karina Loi

Rakveres jagati helkureid

Novembri lõpus jagati Res Publica liikme Sven Seimani eestvedamisel Rakvere Eragümnaasiumi algklasside õpilastele ja õpetajatele helkureid.

Rakvere Eragümnaasiumi õpetajad tõdesid, et sellised hoolivust ülesnäitavad aktsioonid soodustavad väikese jalakäijatega liiklusõnnetuste vähenemist ning kiitsid, et kooli vilistlane Sven Seiman on selle oma südameasjaks võtnud.

Kert Karus

Algab valimis-aasta

Mihkel Kübar
mihkel.kybar@respublica.ee

Peasekretär Ott Lumi, kohalike valimiseni jääb kümme kuud. Millised on Res Publica eesmärgid neil valimistel?

Kohalikud valimised toimuvad valdades ja linnades, seega ennekõike peavad eesmärgke seadma kõik kohalikud osakonnad Saaremaalt Narvani ja Tallinnast Misso vallani. Erakond tervikuna peaks vaatlema neid valimisi eeltapina 2007. aasta Riigikogu valimistele.

Selge, et kaks ja pool aastat valitsusvastutust kandnud parteina peame olema eesmärgikes realistlikud. Ütleksin, et peamine eesmärk on saavutada tulemus, mis võimaldab meil olla üks koalitsiooni moodustajatest ja lubab meil oma kohalike programme ellu viia. Ses osas erineb õhustik 2002. aastast, kus eesmärk oli eelkõige osalemine. Me läheme valimistele vastu väljakujunenud parlamendiparteina, et kaitsta oma valijatele olulisi konservatiivseid väärtusi ja ideid.

Kus pead meie šansse kõige paremateks?

Räägiksin siis mõne sõnaga maakonnakeskustest, sest just nendele peaksime tsentraalselt kõige rohkem tähelepanu pöörama.

Jagaksin maakonnakeskused kolmeks. Esimesse kuuluvad Tallinn ja Tartu. Valimistest järeldusi tehes vaadatakse ikkagi tulemusi eelkõige nendes kahes linnas.

Tallinnas oleme täna võimu

teostamas ja valimistulemus sõltub siiski ennekõike Tõnis Paltsu meeskonna tööst. Tartus seisame vastamisi sellega, millega enamikus maakonnakeskustes. Pean silma rohekollaseid Reformi- ja Keskerakonna koalitsioone. Tartu valimiste vastutus seisab samuti meie kohaliku organisatsiooni õlgadel, kuid lähtekoht heaks tulemuseks on minu hinnangul kindlasti olemas.

Teise rühma paneksin meie jaoks maakonnakeskused, kus meil on väljakujunenud tugev organisatsioon ja arvestatav meeskond. Kindlasti näiteks Pärnu, Haapsalu, Rapla, Paide, Rakvere, kuid jätan midagi ka enda teada. Neis omavalitsustes ei saa olla lattu madalamal kui osalus kohalikus valitsuskoalitsioonis.

Kolmandaks need maakonnad, kus meie organisatsioon pole end veel nii tugevalt sisse seadnud ning kus valimisvõit oleks eesmärgina ülepingutatud ja ambitsioon peaks olema poliitilisele kaardile tulek. Nimetan näiteks Saare- ja Hiiumaad ning Jõgeva- ja Tartumaad.

Kuidas valimisteks valmistumine praegu kulgeb?

Erakonna kontori jaoks on valimised juba alanud. Praegu panustame ennekõike planeerimistegevusele ja strateegia kujundamisele, sest pärast kolmekuningapäeva, kui poliitikaohu aeg uue hoo sissevõtub, peame suutma kogu tegevuse fookuseerida valimistele.

See puudutab valitsusdelegatsiooni, kes peab suutma igapäevategevustes senisest jõulisemalt meie väärtuste ja programmi eest võidelda. Sellest sõltub üldfooni ning see on kah-

temata oluline. See puudutab erakonna kontorit, mis muutub valimisstaabiks ning mis peab suutma järgmisel aastal erakonna tegevust õiges suunas hoida. Aga ennekõike puudutab see meie kohalike organisatsioone, kes peavad talveunest varakult ärkama.

Samal ajal on juba tööd alustanud valimiste ettevalmistustoimikond, kuhu kuuluvad nii omavalitsusjuhtide esindajad Tõnis Palts ja Teet Kallasvee, kui valitsusdelegatsiooni liikmed Juhan Parts ja Taavi Veskimägi ning paljud teised erakonna tiipud.

Hetkel oleme keskendunud kahele kiirele tegevusele. Need on valla- ja linnapeakandidaatide väljaselgitamine, mis on meie edu võti. Teiseks maakonnakeskuste kampaaniaplaanide koostamine koostöös kohalike juhatustega.

Klubid jagasid jõulurõõmu

Mihkel Kübar
Timo Anis
Silve Liibert
vabariik@respublica.ee

Detsembri viimastel nädalatel on nii Juventuse, Naiskogu kui Väärikate Kogu klubid ette võtnud mitmeid heategevaid üritusi, millega on jõulurõõmu viidud nii vanemateta lastele, suurtele peredele, vanuritele kui teistele.

Juventuse Noored Konservatiivid Tartust korraldasid jõuluüritusi teist aastat järjest. Tänavu külastati Tartu Lille Maja noori ja viidi lastekodu Käopesa lapsed Püssirohukeldrisse jõulupäevale, mis peale söömise-joomise sai sisustatud mängude ja naljaga. Koos Tartu naisklubiga käidi ka Liiva tänava hooldekodus, kus vanainimestele kingiti süse, kampsuneid ja muud.

Lisaks kinkide jagamisele esineti nii Lille Maja noortele kui ka lastekodu lastele omaolulise jõuluetendusega.

Üritusi korraldanud Marleen Taremaa jaoks oli kõige toredam elamus line-tantsu õpetamine Lille majas. "Oli näha, et noortele meeldis, kui nendega tegeleti. Eriti rõõmus tas see, et kui lahkusime, käisid nad meid ise tänamas," rääkis ta.

Tartu Juventuse sotsiaaltoimikonna juhile Jürgen Aosaare tegi üritustel rõõmu laste säravad silmad. "Lapsed olid uskumatult toredad. Ei osanud varem arvata, kui väga on näiteks lastekodulastele vaja meiesuguste noorte tuge ja seda just mitte niivõrd materiaalses mõttes, vaid seeläbi, et olla neile lihtsalt sõbraks. Me olime nagu suured vennad ja õed."

Samas leidis Aosaar, et on kurb, kui erivajadustega lastele ainult jõuluajal tähelepanu pööratakse. „Oma klubi

sotsiaaltoimikonnaga kaalume tõsiselt selliste õeks-vennaks olemise päevade korraldamist ka muul ajal," sõnas ta.

Korraldajad tänasid kõiki klubiliikmeid ning ettevõtjaid ja erakonnakaaslasi, kes korjandusel erakonna aastalõpupeol ja listi vahendusel üritust toetasid. "Kohe kui see mõte päevakorda tuli, tekkis meil väga töökas ja sõbralik meeskond, kellega koos oli üritusi hea teha," ütles Aosaar.

Koos vastloodud Tartu poliitiliste noortetühenduse ümarlaua teiste liikmetega osalesid Noored Konservatiivid ka 19. detsembri heategevuspäeva korraldamises Tartu suurimatele peredele.

Sel päeval said kaheksa linna suurimat pere, 55 last koos vanematega, veeta pärastlõuna Aura veeikeskuses ujudes, mullivannides mõnuledes ning mänges mängides. Lisaks jagati peredele veel heategevuskorras saadud joonistusraamatuid ning limonaadi.

Pärnumaa Väärikad ja Naisklubi korraldasid jõulude eel heategevuskampaania Tali valla lastele, kes kaotasid 2001. aasta metanoolitragöödiats ühe või mõlemad vanemad. Selleks koguti firmadelt ja klubide liikmetelt erinevaid asju, mis neil peredel vaja.

Näiteks Wendre annetas 20 tekki ja patja, Marat dresse, lisaks saadi hokkikeppe, mänguasju, riideid ning iga naisklubi liige lisis kingikotti kootud kinda- või sokipaari. Üritusse olid kaasatud ka Pärnumaalt pärit RP poliitikud Külvar Mand ja Ela Tomson.

Ka Saaremaa Naisklubi korraldas mänguasjade, raamatute ja joonistusarvete korjanduse, millega toetati maakonna lasteaedu, Kuressaare Haigla lasteosakonda ja Kuressaare väikelastekodu.

Juventus toetas Ukraina demokraatiat

1. detsembril osalesid Noored Konservatiivid Tallinnas Ukraina demokraatia toetuseks korraldatud meeleavaldusel, kus jagasid koos teiste erakondade noortetühendustega inimestele ka mandariine. Mandariine seepärast, et need on oranzhid, mis on presidentkandidaat Viktor Juštšenko kampaania põhivärv. "Kui

meie vajasime iseseisvumise aegu välisriikidelt tuge, tähendas ka kõige väiksem tunnustus meile väga palju," ütles Juventuse Tallinna klubi liige Relika Alliksaar (pildil koos inimestele ka mandariine. "Nüüd on meil võimalus teist riiki sarnases olukorras aidata."

Foto: Maria Keris

Viimane aeg maksta liikmemaksu!

Aasta lõpp on paras aeg endalt küsida, kas sul on makstud Res Publica liikmemaks? Kui mitte, on nüüd aeg seda teha. Kui sa pole kindel, kas oled maksnud, saad seda kontrollida oma piirkonna kontori töötaja juures.

Liikmemaksust laekuv raha jääb piirkonnale arendustegevuseks, kuidas seda kõige targemini kasutada, otsustab piirkond ise. Liikmemaksu peavad tasuma kõik liikmed.

Liikmemaksu suuruse valib iga liige ise vastavalt oma võimalustele:

- sissetulekuga kuni 2000 krooni kuus – liikmemaks 48 krooni aastas;
- sissetulekuga 2000-3000 krooni kuus – liikmemaks 96 krooni aastas;
- sissetulekuga 3000-6000 krooni kuus – liikmemaks 144 krooni aastas;
- sissetulekuga 6000-10 000 krooni kuus – liikmemaks 300 krooni aastas;
- sissetulekuga üle 10 000 krooni kuus – liikmemaks 960 krooni aastas.

Maksta saab ülekandegaga piirkonna arveldusarvele Eesti Ühis pangas või sularahas Res Publica kohaliku kontori töötaja kätte.

Kuhu maksta?

Maksekorraldusel märgi saaja-reale Ühendus Vabariigi Eest – Res Publica ning selgituse reale nimi või nimed, kelle eest maksad.

Harjumaa	-	10220023361017
Hiiumaa	-	10220023362016
Ida-Virumaa	-	10220023363015
Jõgevamaa	-	10220023364014
Järvamaa	-	10220023365013
Läänemaa	-	10220023366012
Lääne-Virumaa	-	10220023367011
Narva	-	10220023368010
Põlvamaa	-	10220023369019
Pärnumaa	-	10220023370011
Raplamaa	-	10220023371010
Saaremaa	-	10220023372019
Tallinn	-	10220023373018
Tartu	-	10220023374017
Tartumaa	-	10220023375016
Valgamaa	-	10220023376015
Viljandimaa	-	10220023377014
Võrumaa	-	10220023378013

Karmimad narkokaristused tulekul

Justiitsminister Ken-Marti Vaher ütles Riigikogus kriminaalpoliitika arutelul, et lubatud karmid karistused narkokuritegude eest saavad reaalsuseks tuleval aastal.

Siis jõuavad kohtutesse juhtumid, mille uurimist on alustatud juba uute sanktsioonide kehtimise ajal. Varem alanud kohtuasjade osas määratakse karistus nende määrade alusel, mis kehtisid uurimise alustamisel.

Vaheri sõnul on kohtu ette astumas mitu kuritegelikku grupeeringut. "Kuriteo organiseerimine on kõige raskemini tõestatav, kuid just see annab reaalse tulemuse. Vahi alla on võetud narkoäri organisatooreid mitmest Eesti paigast," ütles Vaher.

2004. aastal on esimese kümne kuu jooksul süüdi mõistetud 314 narkokurjategijat.

Tervishoiutöötajate palgalepe täidetakse

Haigekassa nõukogu otsustas tervishoiutöötajate palgalepe täitmiseks lisada raviteenuste hinnakirjale 365 miljonit krooni.

Suurem osa palgatõusuks vajalikest vahenditest tuleb Haigekassa eelarve kasvust. Lisaraha leitakse Haigekassa jaotamata kasumi arvelt ning kohustusliku reservimäära vähendamise 8-12 protsendilt 6-le. Nii on tagatud arstide-õdede ning hooldustöötajate 25-35 protsendiline palgatõus. Ravijärjekorrad ei pikene ning jäävad senisele tasemele.

Ühtlasi otsustas Haigekassa nõukogu, et raviteenuste uued kulupõhised hinnad ei hakka kehtima 1. jaanuarist nagu varem plaanitud. "Et Haigekassa ja Haiglate Liit pole jõudnud uue kulupõhise hinnakirja kõikides hindades kokkuleppele, siis läbirääkimised jätkuvad," ütles sotsiaalminister Marko Pomerants.

Sotsiaalministri nõunik Erki Must (pildil) ütles, et palgalepe mittetäitmine ei olnud tegelikult kordagi reaalne alternatiiv. "Praegu võeti leppe täitmiseks aeg maha korralduslike muudatustel. 2006. aasta palgalepe täitmine nõuab aga ka sisulisi reforme tervishoiu rahastamiseks," sõnas Must.

Ka uuest aastast töö katkestada ähvardanud perearstide töörahu peaks olema taastatud. Perearstid saavad palgalepe täitmiseks juurde 37 miljonit krooni.

Doktorantidele topelttoetus

Uuest aastast on ülikoolide doktorantide igakuine toetus 6000 krooni kuus. Doktorantidele vastu tulles jäi õppetootuste seadusest välja punkt, mis oleks keelanud toetuse saamise ajal töötada töölepingu alusel või avalikus teenistuses.

Tänavu läbi viidud doktoriõppe uuringust selgust, et peaaegu kõik doktorandid on seni olnud sunnitud töötama. Aastatel 1991-1999 vastuvõetutest kaitses kraadi nominaalajaga vaid 12% doktorantidest.

Et haridust, mis aitaks lapsel elus paremini hakkama saada, saaks kõikjal Eestis, on Res Publica põhimõtteks olnud kogu aeg. Pildimeenus pärineb erakonna esimesest reklaamikampaaniast 2002. aasta alguses.

Hariduseelnõude arutelu jätkub jaanuaris

Siim Männik
siim.mannik@respublica.ee

Riigikogu kultuurikomisjon otsustas detsembris, et nn. haridusreformi eelnõud tulevad parlamendi täiskogul arutusele jaanuaris.

"On täiesti loomulik, et haridus on valdkond, kus on palju huvitatuid ja palju kaasrääkijaid. Ühtlasi tähendab see, et ministeeriumi poolt pakutud hariduskorralduslike muutuste osas on mitmeid olulisi vaidluskohti," ütles komisjoni esimees Olav Aarna.

Samuti kultuurikomisjoni kuuluv Indrek Raudne ütleb, et plaanitud muudatuste eesmärk on anda igale lapsele võrdne võimalus kujuneda haritud inimeseks. See tähendab, et igas Eestimaa paigas peab kool olema hätta ei jää.

Res Publica soovib Raudse sõnul anda haridussüsteemis rohkem otsustusõigust ja vastutust allapoole - koolide omanikele, õpetajatele, lastevanematele. "Kas erakoole tuleks rahastamisel käsitleda võrdselt riigikoolidega? Kas õpetajad peaksid oma kutset regulaarselt uuendama? Milline peaks olema lastevanemate roll kooli juhtimisel? Kuidas peaks toimuma järelvalve kooli üle," loetles Raudne konkreetseid teemasid, mille osas komisjonil üskmeelele tuleb jõuda.

Kogu reformi üks keskseid küsimusi on koolide rahastamine. Uus koolide rahastamise mudel toob õpilasega kaasas käiva peараha kõrvale ka baasraha väiksemate koolide toetamiseks ja säilitamiseks.

Haridusministri nõunik Rene Leiner ütleb, et õpilaste arvu languse pärast on viimase kümne aasta jooksul kinni pandud üle

saja kooli, uus rahastamiskeem peaks aga tagama just elujõuliste maakoolide säilimise. Mudeli lihvimine koostöös rahandusministeeriumiga parajasti käib, aega vigade parandamiseks veel on, sest uus finantsseerimissüsteem peaks rakenduma 2006. aastast.

Olav Aarna ütles, et hariduseelnõude aruteluga enne jõule aja maha võtmine võimaldab asjad enne uue tööperioodi algust rahulikult läbi rääkida. Riigikogu kevadistungjärg algab 10. jaanuarist.

Valitsus kinnitas kooliinvesteeringute kava

Valitsus kinnitas regionaalselt tasakaalustatud kooliinvesteeringute programmi, mis on eelduseks Riigi Kinnisvara AS-i kaudu koolide ehitamisele ja renoveerimisele.

Haridus- ja teadusministeeriumi koostatud koondimekiri lähtub maakondade ja linnade esitatud koolivõrgu arengukavadest ja jätkusuutlike koolide

nimekirjadest. Seda nimekirja on võimalik täiendada järgmise aasta kevadel pärast vajalike uuringute tegemist ja veel koostamisel olevate maakondlike arengukavade valmimist. Hiljem tuleb nimekirja täiendavalt lisada ka arengukavade alusel asutatavad uued koolid.

Vabariik

Keskerakond sõlmis leppe Putini parteiga

11. detsembril kirjutas Keskerakond alla koostöölepele Vene presidentiparteiga Ühtne Venemaa. Riigikogu väliskomisjoni esimehe Marko Mihkelsoni sõnul aitab Keskerakond nii teostada Vene juhtide ammustunistust saada Eestisse oma poliitiline käepikendus.

Keskerakonna esimehe Edgar Savisaare sõnul on sõlmitud koostöölepe eesmärgiks kaitsa paremini Eesti huvisid Venemaal. Mihkelson juhtis aga

tähelepanu, et Ühtne Venemaa ei ole klassikaline erakond, vaid Kremli administratsiooni sõnakuulelik käepikendus.

"Nii nagu Kremli, nii mängivad ka Ühtses Venemaal juhtrolli endiste Nõukogude repressiivorganite kõrged ohvitserid," ütles Mihkelson. "Sõlmides koostöölepe Ühtse Venemaaga, astub Keskerakond väga libedale teele."

Mihkelsoni sõnul tunnustab Keskerakond ennast Ühtse Ve-

nemaaga lõimides autoritaarset võimu Venemaal ning agressiivset välispoliitikat naabrite suunas. "Pole mingi saladus, et Ühtne Venemaa toetab keskvaldumise tugevdamist ning poliitiliste vabaduste likvideerimist, sõnavabaduse lämmatamist, sõda Tšetšeenias, vähemusrühvuste õiguste piiramist, ettevõtlusvabaduse takistamist ja nii edasi," sõnas ta.

Ühtse Venemaaga sõlmitud lepe tekitas pingeid ka Keske-

rakonna sees. "Isiklikult mina sellist lepingut ei toeta," ütles Postimehele keskerakonna juht Kalle Saar. Ka mõned Riigikogu keskfraktsiooni liikmed väljendasid kahtlust sellise leppe vajalikkuse suhtes. Nii Res Publica, Isamaaliidu, Reformierakonna kui ka Rahvaliidu poliitikud on öelnud, et peavad Keskerakonna lepet Eestile potentsiaalselt ohtlikuks.

Siim Männik

LÜHIDALT

Pomerants valiti pressisõbraks

Eesti Ajalehete Liit valis sotsiaalminister Marko Pomerantsi aasta pressisõbraks. Pomerants pälvis pressisõbra tiitli tänu oma avatusele ning valmisolekule suhelda meediaga ka keerulistest olukordades.

"Vaatamata ametile sotsiaalministri vastutusrikkal ja tundlikul positsioonil, kus aasta jooksul on olnud palju probleeme, on Marko Pomerants oskusliku meediasuhtlusega neist auga välja tulnud," ütles EALL nõukogu esimees Igor Rõtov auhinda üle andes. Aasta pressivaenlase tiitel läks Riigikogu aseesimees Rein Langile üleoleva suhtumise pärast meediasse.

Pensionäridele võrdne töövõimalus

Riigikogu võttis vastu seadusemuudatuse, millega ennetähtaegselt pensionile läinud inimestel säilib pension ka siis, kui nad pärast pensioniikka jõudmist leiavad tööd. "Senine seadus justkui takistas inimestel tööle minemast, kui neil selline võimalus ka avaneb," ütles sotsiaalkomisjoni liige Urmo Kõöbi. "See on väga inimlik seadusemuudatus."

Teadlased stabiilemale rahastamisele

Kui siiani said ülikoolid ja teadusasutused raha projektipõhiselt, siis Riigikogus vastu võetud seadusega on teadusasutustele ette nähtud ka baasraha: 2005. aastal riigieelarves 60 miljonit krooni.

Seniste kindla otstarbega rahastamiskanalitega puudusid teadus- ja arendusasutuste juhtidel vahendid nii iseseisva teaduspoliitika läbiviimiseks, astutuse iseseisvate initsiatiivprojektide finantseerimiseks kui ka koostööprojektide kaasfinantseerimiseks.

Repressiividele rohkem soodustusi

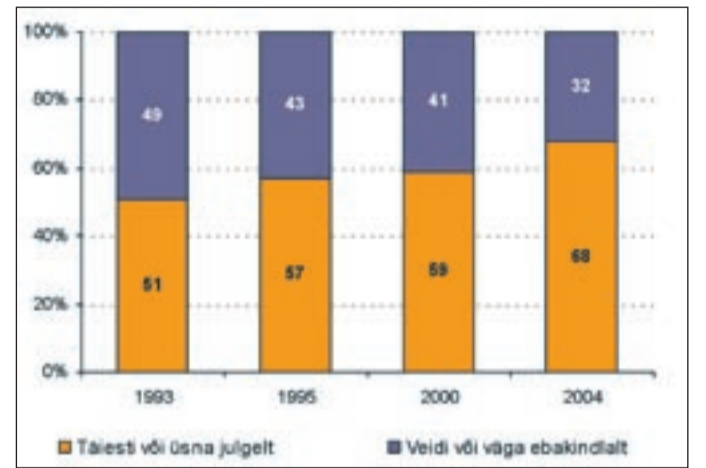
Uuest aastast suurenevad repressiividele määratud soodustused ligi 1500 krooni võrra ning hüvitiste saamine muutub mugavamaks.

Nüüdsest tuleb tervishoiuteenuste hüvitise saamiseks esitada avaldus vaid esimesel korral, edaspidi piisab vajalike tõkete esitamisest. Järgmisel aastal hüvitab riik repressiividele kuni 1000 krooni ulatuses hambaravi, ravimite, visiititulu või meditsiiniliste abivahendite maksumust, maksab 1000 krooni ulatuses kinni taastusravi tuusiku üle 63-aastasele ning maksab sõidusoodustust kuni 500 krooni. Repressiividele on selle valitsuse ajal antud ka muud soodustusi.

Sotsiaalminister Marko Pomerantsi ja justiitsminister Ken-Marti Vaheri sõnul oli repressiivide soodustuste katse aasta edukas.

Kui kindlalt tunned end öisel ajal üksi oma elamurajoonis liikudes?

Detsembris andis Ken-Marti Vaher 11 esimest kodanikujulguse aumärki – inimestele, kes on kas osalenud kurjategijate tabamisel, hoidnud ära kuritegusid või tegelema aktiivselt enetustööga.

Foto: Aleksander Guzhov ("Molodjzh Estonii")

Kuritegevus on vähenenud

Hillar Sein
hillar.sein@respublica.ee

Sel suvel Eestis neljandat korda läbi viidud kuriteoohvrute uuring näitab kuritegude arvu langust ja turvatunde suurenemist elanikkonnas võrreldes eelmiste aastatega.

Tegu on osaga tunnustatud rahvusvahelisest uuringust, mis viiakse 2003-2005 läbi ligi 40 maailma riigis. Ohvriuuring võimaldab anda objektiivsemat pilti isikute vastu suunatud kuritegevusest kui ametlik statistika, sest politseile teatatakse vaid umbes kolmandikust kuritegudest. Sarnane küsitlus viidi Eestis läbi ka aastatel 1993, 1995 ja 2000.

Uuringutulemustest selgub,

et kui 2000. aastal oli Eestis saja küsitletu kohta 79 kuriteofakti, siis 2004. aastal 64. Langustrendi näitavad peaaegu kõik kuriteoliigid ning suurim langus on toimunud kõige raskemate, isikuvastaste kuritegude osas. Kallaletungid ja vägivaldaga ähvardamine on vähenenud kaks korda (6,4 protsendilt 3,2 protsendile), peaaegu sama palju vähem on röövimisi (2,9 protsendilt 1,8 protsendile).

Märgatavalt on kasvanud ka elanike turvatunne, mida uuriti küsimusega, kui julgelt tunneb vastaja end öisel ajal üksi oma kodukohas liikudes. Kui 1993. aastal tundis end sellises situatsioonis täiesti või osna julgelt kõigest 51% vastanutest ning 2000. aastal 59%, siis tänaseks

on niimoodi vastajate osakaal tõusnud 68 protsendile.

„Sellega seoses tuleb kindlasti esile tõsta inimeste teadlikkuse kasvu – üha enam on hakatud mõistma, et paljude kuritegude ennetamiseks saab ka ise midagi teha,“ ütles uuringu tulemusi kommenteerides justiitsminister Ken-Marti Vaher. Näiteks kui kümme aastat tagasi ei kasutanud ligi 2/3 inimestest oma koduse vara kaitsmiseks turvaks, signalisatsiooni või muid vahendeid, siis praegu 2/3 inimestest teeb seda. Laienenud on ka naabrivalve.

Nende näitajatega paralleelselt on paranenud ka inimeste hinnang politseile. Tänavu hindas politsei tegevust nõuetele vastavaks

62% vastanutest võrreldes kümne aasta taguse 17 protsendiga.

Levinuimaks kuriteoliigiks on Eesti vargused autodest ning suvilatest, mille ohvriks on langenud üle 7% küsitletutest – ka siin on toimunud väike vähenemine. Ainsa kuriteoliigina on veidi kasvanud taskuvarguste hulk, mille läbi oli tänavu kannatanud 4% vastanutest.

Esmakordselt küsiti ohvriuuringus narkootikumide leviku kohta. Viieks aastat tagasi märkis, et keegi nende tuttavatest on pruukinud või pruugib uimasteid. Narkootikumide oli pakutud 7% Tallinnas, 17% teistes suuremates linnades ja 12% ülejäänud linnades elavatest vastajatest.

Vaheri sõnul on pilt uimasti-

te leviku osas kurvastav. „Kuna narkomaania on tõukeks paljude kuritegude levikule, on vaja narkootikumide müügikanalite sulgemisega tõsiselt tegelda,“ ütles ta.

Kurvastav on ministri sõnul seegi, et turvalisus ei ole Eestis ühtlaselt jaotunud – alevikes ja väikelinnades elavad inimesed tunnevad end märksa turvalisemalt kui need, kes elavad suuremates linnades. Ning ka suurlinna sees on erinevused – uute elamurajoonide elanikud tunnevad end julgemalt kui „mägede“ või kesklinna elanikud.

Ohvriuuring käsitles põgusalt ka korrupsiooni – uuriti, kui paljudel inimestel on küsitud altkäemaksu. Selliseid inimesi on aastal 2004 peaaegu kaks korda vä-

hem kui neli aastat tagasi. Mureks on aga korrupsioon omavalitsustes, kus altkäemaksu küsimine on sagenenud ning sellega on kokku puutunud 0,9% vastanutest. Järgmise aasta alguses valmib laiapõhjalisel küsitlusel põhinev uuring korrupsiooni leviku kohta.

„Kuna olukord kuritegude ohvriks langemise ja turvatunde osas on paranenud, võiks ju üldjoontes rahul olla,“ ütles Vaher. „Samas jääme näiteks Põhja-maadest maha kõigis näitajates ning ka võrdlus teiste arenenud riikidega ei anna põhjust kiidelda. Oleme oma näitajatega küll „pildile mahtunud“, kuid peame sellel inimeste turvalisust ja rahulolu kirjeldaval pildil üha paremale positsioonile liikuma.“

LÜHIDALT

Res Publica sai IDU liikmeks

Novembri lõpul Pariisis kogunenud Rahvusvahelise Demokraatide Liidu (International Democrat Union - IDU) täitevkomitee soovitas üksmeelselt võtta Res Publica liidu liikmeks. Formaalset kinnitatakse RP liikmestaatus järgmisel aastal koguneval IDU parteiliidrite kohtumisel.

Pariisis Res Publicat esindanud Marko Mihkelsoni sõnul suurendab osalus IDU-s erakonna rahvusvaheliste kontaktide arvu. „Kuna tegu on globaalse organisatsiooniga, siis loob IDU liikmestaatus suhteid ka Euroopast kaugemate mõttekaaslaste, näiteks USA vabariiklaste parteiga. Maailma konservatiivsed parteid kasutavad oma välissuhtlemise koordineerimisel ja info vahetamisel tihti just seda organisatsiooni oma mõtete levitamiseks,“ ütles Mihkelson.

Otsuse IDU-ga liituda võttis Res Publica vastu 18. septembril toimunud üldkogul. IDU on 1983. aastal asutatud ülemaailmne organisatsioon, mis ühendab üle 80 parem- ja paremsentristliku maailmavaatega partei. IDU esimees on Austraalia peaminister John Howard.

Tallinn sai eelarve

Tallinna linnavolikogu võttis vastu 2005. aasta linnaeelarve, mille kogumahuks on ligi viis miljardit krooni. „See on terve mõistuse ja tuleviku eelarve,“ ütles linnapea Tõnis Palts. „Koalitsioon toetas ka paljusid mõistlikke opositsiooni parandusettepanekuid.“

Enim raha kulub eelarvest haridusele - kokku 1,25 miljardit krooni. Teedele antav raha hulk kasvab tänavusega võrreldes kahekordseks. Kokku kulutab Tallinn 2005. aastal teedemajandusele 460 miljonit krooni, nagu ka 2002. aastal.

Palts annab palgatõusu heategevuseks

Tallinna volikogu kiitis heaks keskerakondlase Vladimir Pano vi ettepaneku tõsta uuest aastast linnavalitsuse liikmete palka. Linnapea Tõnis Palts seda vajalikuks ei pidanud, öeldes, et kui vaadata Tallinnas ringi, siis kõik pole sugugi nii hästi, et linn võiks tegeleda juhtide palga tõstmisega. Asja arutanud koalitsiooni nõukoda otsustas volikogu otsust siiski aktsepteerida ning

Pealinnas jõulurahu

Jõululapäeval kuulutas Tõnis Palts Tallinnas välja jõulurahu kuninganna Kristiina sõnadega, mis kõlasid Tallinna Raekoja platsil esmakordselt üle 350 aasta tagasi. Pärast seda tegi linnapea tiiru ka jõuluturul ning vestles nii müüjate kui ostjatega.

Foto: Relika Alliksaar

mitte muutma hakata. Tõnis Palts lubas enda palgatõusu annetada heategevuseks, jaanuaris toetab ta sellega kodutuid.

Res Publica algatas Narvas umbusaldus-avalduse

Narva volikogus kokku kutsutud erakorralisel koosolekul

avaldas Res Publica fraktsioon 30. novembril umbusaldust linnapeale, volikogu esimehele ning aseesimehele.

Res Publica Narva piirkonna esimehe Nikolai Golubevi sõnul oli umbusaldamiseks kolm peamist põhjust. „Heidame keskerakondlikele linnajuhtidele ette korrutivseid tehinguid ning segadust linna rahaasjades, samuti ebaõnnestunud äriprojekti linna koolide toitlustamise tsentraliseerimiseks,

mille tagajärjel on lapsed mitmes koolis juba kolm kuud sooja toiduta,“ ütles Golubev.

Lisaks kaheksale Res Publica saadikule toetasid umbusaldusavaldust ka Vene Erakonna Eestis esindaja Gennadi Afanasjev, sotsiaaldemokraat Viktor Veevo ja parteitu Arvid Pent. Umbusalduse vastu oli 19 volikogu liiget, selle läbimiseks oleks vaja olnud 16 häält. Golubevi sõnul kehtib kuni aasta lõ-

puni jõulurahu, kuid järgmisel aastal kavatseb opositsioon taas linnajuhtide vastu umbusaldusavalduse esitada.

Elle Välja: Narva linnavalitsus rikub seadust

Res Publica liige Elle Välja kavatseb kohtus vaidlustada Narva linnavalitsuse komisjoni otsuse valida Narva Kreenholmi Keskkooli direktoriks eesti keelt mitteoskav keskerakondlane Jelena Torokvei. „Mulle tundub, et eesti keele oskus on muutunud meie linnas mitte soodustavaks, vaid lausa takistavaks omaduseks. Tekib küsimus, miks Narva Keskerakonna juhid nii kindlameelselt võitlevad Eesti suuruselt kolmanda linna ametnikkonna umbkeelsuse säilimise eest?“ küsis Elle Välja.

Direktorikoha täitmiseks kuulutatud konkursi viimasesse vooru jõudis kaks kandidaati - kooli endine direktor Jelena Torokvei ja Narva keelekeskuse asutaja ja kauaaegne juht Elle Välja. Keskaastme üldharidusametuse juhilt nõutakse kõrgtasemel eesti keele oskust, sellekohast tunnistust koolijuhiks valitud Jelena Torokvei ette näidata ei ole.

Elle Kulli suured pered

Urmo Kübar
urmo.kybar@respublica.ee

Elle Kullil on kolm last ning kolm õde-venda. Ei ole ta ka teatrilaval ega filmis mänginud märkimisväärselt suurte perede emade rolle. Ometi on suurperede probleemid sisustanud viimastel aastatel suure osa Elle ajast.

Tööd kroonis detsembris valitsuse heakskiidu saanud suure pere emapalk – eelnõu, mille kohta naljatamisi öeldakse, et selle emaks on Elle Kull ja isaks Marko Pomerants. Selle kohaselt hakkavad seitsme ja enama lapsega pered järgmisel aastal saama igakuist 2400 krooni suurust lisatoetust.

Koos teiste selle valitsuse ajal tõstetud toetustega hakkavad suurpered järgmisel aastal riigilt saama sõltuvalt laste vanusest kuni 8775 krooni puhtalt kätte, aastast 2006 juba 9070 krooni. Ehk juba täitsa korraliku sissetuleku ainuüksi laste kasvatamiseks.

Muidugi, „ainuüksi“ kõlab siin eksitavalt, sest nii paljude laste kasvatamine ongi omaette töö. Elle puistab jutu sees näiteid tublidest peredest nagu oma tuttavatest. Suure osaga neist ongi ta kohtunud, kui tänava vabariigi 86. aastapäevaks õnnestus suurperedele jagada iga lapse kohta 860 krooni. Saaremaal käidi kõik pered ükshaaval läbi, mujal kohtuti maakonnakeskustes.

Ühele sellisele üritusele sõites, autos kommikarpide ja limonaadipudelite vahel, mõte suure pere emapalgast sündiski. „See

idee tundus nii hea, et olin kogu aeg hirmul – äkki keegi lükkab selle tagasi,“ räägib Elle. „Ent kõik erakonnakaaslased, kellega rääkis, toetasid seda.“

Suure pere emapalk ei sea vanemale piiranguid töölkäimisele, kui ta seda jõuab. Enamgi veel – selle pealt maksab riik ka sotsiaalmaksu, millest tuleb neile emadele tervisekindlustus ja pensioniks vajalik tööstaaž. 2006. aastal tõuseb summa 2520 kroonini, 2007. aastal 2640 kroonini ja nii edasi, nagu kasvavad ka perede kvartalitoetused. 2006. aastast hakkavad suure pere emapalka saama ka kuuelapselised pered ning sealtki on lootus aasta-aastalt edasi liikuda.

UNICEF-i Eesti presidendil Ellel oli taotlejana osa selleski, et 81 suurpereni on jõudnud tänava ka välis-eestlaste toetus, kokku üle 335 000 krooni. Tänukirjad, mis selle eest tulnud, on liigutavad: kus on selle eest tehtud remonti, kus muretsetud arvuti, kus kasutatud seda laste hobide jaoks. Ning kirjeldused peredest, mis enamasti samas toonis nagu üksi kaheksat last kasvataval emal Haapsalust: „Meil on selline rikkus, mida ei anta kõigile – hästi palju õhtuseid kallistusi ja head ööd musisid, üksteisemõistmist ja austust.“

Teine Elle tänavune suur töö on olnud projekt „Kliki ennast kodust maailma“ – arvutid ja tasuta Interneti-ühendus liikumispuudega koolilastele. Arvuti on neile enam kui sõber ja rohkem kui abivahend. „Meil kõigil oleks

raske arvutita hakkama saada, neile lastele aga on see sageli ainus võimalus suhelda, teha koolitöid või leida tulevikus tööd,“ ütleb Elle.

Selle aasta jooksul on ta tänu headele annetajatele suutnud hankida arvutid 60 lapsele ning ligi 200 000 krooni interneti-ühenduseks neist 43-le. Arvud ei ole kolossaalsed, kuid arvestades, et kogu töö on seni tehtud UNICEF-i tegevdirektori Toomas Paluga kahekesi, nende põhitöö kõrvalt, on tegemist jagunud – lisaks arvutite ja rahade hankimisele kaasneb ka arvutite hooldus ja uuendamine, lepingute sõlmimised, arvete igakuised maksimised, aruanded. Elle suvised tööpäevad („Teadsin, et kui Riigikogu istungid jälle algavad, ei jõuaks sellega enam tegelda“) venisid nõnda 12-14 tunnisteks ning õisiti ehmatas ta Toompea lossi valvureid, kui kella poole kolme ajal tühjas majas kontsade klõbinal trepist alla tuli.

Elle on veendunud, et toetus ei saa olla eesmärk omaette, vaid peab aitama abivajajat ise toime tulema. Ka õpitud abitust on ta selle töö juures palju kohanud, kui peetaksegi loomulikuks, et keegi teine peab aina aitama ning pahandatakse, et rohkem ei anta. „Täiskasvanud inimese saamatus võiks ju olla vaid nende probleem, millest õppida – kahju on aga lastest, kes selle tõttu kannatavad.“

Suurem osa Elle Kulli enda perest: abikaasa Ago Endrik Kerge ning tütred Paula-Rahel (paremal) ja Johanna-Henriette.

Foto: erakogu.

Foto: PM/Scanpix

Viinaköögist linnaosa juhtima

Kuigi novembri lõpupäevist Põhja-Tallinna tegemisi suunav Sirje Potisepp (43) on aastaid tegelnud ettevõtluse ja ettevõtluspoliitikaga, tunnistab ta, et poliitikasse minek tuli talle ootamatult.

„Olen Res Publicas alles eelmise aasta kevadest. Kohaliku poliitikaga olen aga kokku puutunud Kuusalu vallas juba mitmeid aastaid. Kui mulle aga pandi ette asuda linnaosavanemaks, otsustasin väljakutse vastu võtta.“

Ses osas sarnanen paljude erakonnakaaslastega: olen alati üritanud asju ära teha, mitte viriseda,“ räägib ta.

Töönarkomaan Potisepp julgeb alati väljendada oma arvamust ega karda isegi tundlikel teemadel sõna võtta. Suurimaks kordaminekuks nimetab ta pisifirma alustanud Remedia viimist Eesti suurimate viinatootjate hulka. Samuti Eesti Viinaliidu edukat võitlust selle nimel, et riik liiga järsult alkoholiaktsiisi ei kergitaks. „Suutsime viia oma seisukohad avalikkuse ette. Väiksem aktsiisitoetus – viis protsenti algselt plaanitud 15 protsendi asemel – hoiab ära salaalkoholi uue võidukäigu.“

Põhja-Tallinna keskerakondlik halduskogu lubas torpedeerida kõik Potiseppa algatused ega kooskõlastanud tema ametissenimetamist. Siiski loodab varasema avaliku teenistuse kogemusest, ent õpilahuline linnaosavanem uues ametis kiiresti kohaneda ja suunata erilist tähelepanu linnaosa heakorradele.

Potisepp lubab panna uue meeskonna töötama selle nimel, et põhjatallinlased saaksid teenindatud ja rahuldatud ning tunneksid ennast hästi. „Seni pole ma kellegi poolt tunnetanud vastuseisu või negatiivset hoiakut. Kuidas küla koerale, nõnda koer külale

– kui mina käitun siiralt ja ausalt, siis tehku seda teisedki,“ kinnitab Lõuna-Pärnumaal sündinud naine.

Potisepp on neli aastat tegelnud rallispordiga ja jõudnud naiste arvestuses Eesti paremikku. Ta tunnistab, et on vägagi hasartne sõitja ning on hasardis kevadest sügiseni, mil kestab rallikarika hooaeg. Sageli veedab ta nädalavahetused võisteldes ja uusi auhindu püüeldes.

Tänavune hooaeg oli pealtnäha edukas, ent saavutatud kohad Potiseppa ei rahuldanud. Üksinda sõidetavate Rahvasprintide arvestuses jäi Potiseppa osaks kolmas koht ning kaardilugeja Kairi Tinaga sõidetud Rahvarallide sarjas teine koht. Ta kardab, et ihaldatud esikoht hooaja kokkuvõttes võib jäädagi saavutamata, sest tema praegune võistlusauto Nissan Micra ei suuda pakkuda konkrentsi võimsamatele autodele.

„Hobisid on mul veel teisi – aeroobikast aianduseni – kuid need pole nii väljapaistvad,“ räägib Potisepp ja väljendab kahetsust, et aina tihedamaks muutuva ajakava tõttu ei jätku enam aega harjutussõitudeks.

Tõnis Poom

„Pole harjunud alt vedama“

Sel aastal Tallinna Väärikate klubi juhtimise eest Res Publica kuldmärgi pälvinud Helle Hallika oli mõnikümmend aastat tagasi Eesti tippasemel purjetaja.

See oli 1950ndate aastate lõpus, kui meditsiinikoolis õppinud Helle ühel kaunil kevadpäeval sõbrannadega Piritara randa eksamiteks tudeerima läks. Parajasti merele minevad noormehed kutsusid tüdrukud kaasa – ning sellest päevast Helle kiindumus mere ja purjetamise vastu alguse sai.

Sportlaslaeks jäi väärika Draakonklassi N. Liidu meistrivõistluste 4. koht. Kui võistlussport ülikooli astumise järel kõrvale jäi, naasis Helle hiljem purjetamise juurde treenerina ning juhendas vahepeal isegi N. Liidu laevastiku noortevõistkonda, millega toonase suurriigi meistrivõistlustelt ka „kuld“ toodi.

Merega on Helle seotud praeguni.

gugi, koolitades jahtide ja kaatrite juhte.

Väärikate klubisse sattus Helle 2001. aastal Res Publicasse kuulunud poja Urmase soovitusel. „Ta ütles, et sulle kasvavad juba juured alla, tule rahva sekka,“ meenutab Helle. „Käisin seal algul selle teadmisega, et nad on toredad inimesed, aga erakonda astumise kavatsust mul küll ei olnud.“ See kavatsus tekkis erakonna astumispäeval Saku suuhallis.

Klubi eestvedajaks saamine kujunes välja aja jooksul. „Oli vaja algul üht teha ja siis teist – ma olen üldiselt laisk inimene, kes ei tee midagi, kui vaja pole, ent kui on, siis pole ma harjunud alt vedama,“ räägib ta.

Koos käiakse iga kuu esimesel esmaspäeval, alati on kutsutud esineja, kes kunagi ei pääse lihtsalt rääkimisega, vaid satub alati ka väärikate küsimusterahke alla.

Kaks korda aastas võetakse ette väljasõite. Nagu Hellegi alguses, ei ole kõik klubilised erakonna liikmed, küll aga toetajad, kes sel moel Res Publica seisukohtadega kursis on ning neid levitada aitavad. See ongi üks klubi mõtteid. „Meil kõigil on oma tutvusringkonnad, kes Res Publicat puudutavaid asju tulevad ikka meie käest küsima.“

Urmo Kübar

Vabariik

Alustame endist

2004. aasta ei olnud Res Publicale hea, kui vaadata reitingut ja europarlamenti valimistulemusi. Kui vaadata valimislubaduste ja koalitsioonileppe täitmist, on pilt märksa rõõmsam – aasta oli tõine ja tulemuslik. Ning kui mõelda tegusatele liikmetele ja toredatele ettevõtmistele piirkondades, on põhjust lausa uhke olla.

Kuid positiivsest me suurt ei räägi. Selle asemel oleme enesekriitilised ja iroonilised, raputame endale tuhka pähe ning kõneleme eelkõige sellest, mis halvasti. Heidame ette madalat reitingut, halba tähelepanu pälvinud ütlemissi, veel lahendamata probleeme (mille juured valdavalt küll RP-eelses ajas), ning seda, et meedias on meist sagedamini juttu negatiivses kontekstis.

„Vabariik“ arvab, et erakonna maine tõstmine peab alguse saama meie endi suhtumise muutmisest. Peame ise rohkem rääkima sellest, mida oleme hästi teinud, peame ise rohkem uskuma ka nendesse oma pika perspektiiviga ettevõtmistesse, mis kohe kuldmine ei too, kui kasutada Ene Ergma sõnu. Kui me ise seda ei tee, ei maksa seda oodata ka teistelt.

Vaevalt leiab keegi, et meil positiivset pole. Selle aasta kontosse jäävad näiteks tulumaksuvaba miinimumi tõus, suure pere emapalk, 600 miljoni krooni eraldamine koolide kordategemiseks ja palju muud. Kasvab majandus, suureneb sündivus, langeb tööpuudus ja kuritegevus.

Või võtame näiteks meie inimesed. Elle Kulli saavutustest suurte perede ja puuetega laste toetamisel oli juttu eelmisel leheküljel. Samamoodi võitleb Reet Roos üksikemade ja alimentide eest, Siiri Sisask koolide valgustuse eest, Nelli Kalikova Aidsi vastu... Seda loetelu saab jätkata pikalt ning küllap teame kõik oma kodukohast samasuguseid tublisid inimesi.

Kiidame neid! Uskuge, ka nemad vajavad meie tuge, esiliinil olemise pärast isegi rohkem. Pideva kriitika all olles ei jaksaks keegi meist kaua vastu pidada.

Ning seal, kus vaja kritiseerida, teeme seda. Kuid mitte anonüümse Interneti-kommentaatori stiilis, et „poliitiku asi on teha nii, et mul oleks hea“, vaid vastutustundlikult mõeldes, kuidas me ise selle situatsiooni paremini lahendaksime. Ning üleliigne pole ka küsimus, et kui ma ise tean paremaid lahendusi, siis miks seisn kõrval, mitte ei vii neid ellu?

Head aastavahetust ja tegusat 2005. aastat!

Otsime uusi võimalusi

Siim Männik
meediajuht

Probleemid tervishoius on Eesti avalikkuse meeli köitnud juba viimased neli kuud. Sügisel saavutatud meditsiinitöötajate palgaleppe täitmine on kindel, kuid seda tuleb teha kogutud reservide arvelt ning nõnda jääb rasvakihit tuleviku tarvis üsna õhukeseks.

Kriitikat olemasolevale võib teha erinevalt. Lihtsalt nõudes: „Tervishoid on alarahastatud! Riik peab eelarvest raha juurde andma!“ Või konstruktiivsemalt, küsides, kas tänane 6,75 miljardit krooni on hästi kasutatud. Milline on Eestile op-

timaalne tervishoiusüsteem? Mille arvelt – kelle taskust – lisaraha peaks tulema? Kuidas tagada iga inimese huvi oma tervise eest ise hoolitseda?

Võimalikke hoobasid on erinevaid. Näiteks suurendada praeguse süsteemi efektiivsust. Tõsta sotsiaalvõi mingit muud maksu. Tekitada võimalus suunata oma makse era-ravikindlustusse. Motiveerida töötajaid investeerima töötaja tervisesse jne. Kõigil neil erinevad kaasmõjud ühiskonna muudele sfääridele ja kõik väärivad ja vajavad pikemat arutelu. Kirjutage, mida tuleks teie arust tervishoiu rahaprobleemi lahendamiseks teha! Arvamused on oodatud toimetuse aadressil.

Valimisedu võtmed

2005. aasta on erakonna jaoks eelkõige kohalike valimiste aasta. Kolme meie küllalt eripalgelise piirkonna inimesed jagavad järgnevalt kogemusi, mida nende kandis tehakse ja plaanitakse teha.

Taavi Veskimägi
Raplamaa piirkonna esimees

2005. aasta valimised on nõ. vahevalimised. Kindlasti ei ole aga nende tähtsus meile vahepealne. Nendel valimistel peame ennast uuesti suutma tõestada nagu eelmistel kohalikel ja Riigikogu valimistel. See saab olema keerulisem kui 2002. aastal. Kui tollal oli meil võimalik ainult võita, siis täna on lisaks täiendavale edule vajalik olemasolevaid positsioone ka hoida.

Tahan rõhutada, et järgmise aasta valimistulemuste tähendus on palju suurem kui hea positsiooni saavutamine konkreetses linnas-vallas, see määratleb paljuskal ka riigi tasandi poliitika kuni 2007. aasta parlamendivalimisteni.

Mida kehvem on üldine foon, seda enam tuleb panustada tööle kohapeal konkreetset inimestega, et saavutada edu. Valimisaktiivsus tuleb madal, seega on iga kontakti suh-

teline tähendus suurem, seega peame motiveerima kõiki kaasamõtlejaid kandideerima ja suutma valimistel panna välja arvestatava suurusega nimekirjad.

Tahaksin meie nimekirjade koostajate ja potentsiaalsete kandideerijate tähelepanu juhtida kolmele võtmel, mida tuleb arvestada, kui me tahame olla edukad. Rapla piirkonnas oleme lähtunud järgmistest valimiste strateegia kujundamisel just nendest.

Meie eesmärk Rapla maakonnas on tulla 10-st omavalitsusest 9-s võimule. Loomulikult mitte ükski, vaid leides endale selleks partnereid, kellega jagame ühesuguseid väärtushinnanguid ja arusaami kohaliku elu arendamisest.

1. Tugevuste tugevdamine

Kui 2002. aasta valimised olid meile esimesed, siis loomulikult oli meie strateegia jõuda kõikidesse valdadesse-linnadesse üle Eesti. See oli kiire laienemise periood. Täna peab meie esimene prioriteet olema tugevuste tugevdamine. Kuna ressursid on piiratud ja tegevus saab olla edukas vaid siis, kui ta on fokuseeritud, peame panustama 2005. aastal peamiselt neisse omavalitsustesse, kus kandvad tuumikud olemas. Tugevdame eelkõige veelgi neid omavalitsusi, kus eeldused edu

seal, kus juba olime.

Saaremaa on omapärane selle poolest, et erakonnastumise tase on kogu maakonnas üsna madal. Kohalike valimisliite on 19, erakonnastumata vallavanemaid 6 ja volikogu esimehi 9. Tööd on alustatud sellega, et kohtuda kõigi nende liidritega, ning kelle vaated meiega ühtivad, neid endaga kutsuda. Selleks oleme palunud abi ka Riigikogu fraktsioonilt ja keskkontorilt, mida oleme saanud ja saame ka edaspidi.

Teiseks on kaardistatud ring inimesi, keda sooviksime näha oma ridades, nendega on alustatud kohtumisi ja see jätkub kindlasti valimisteni.

Kolmandaks alustatakse uuesti valimisprogrammi koostamist, selleks on koostatud viis töörühma, kes võtavad aluseks erakonna 2002. aasta KOV programmi põhja. Pärast töörühmade esimesi arutelusid on plaanis

Tiit Leier
Saaremaa piirkonna tegevjuht

Saaremaa oli eelmistel KOV-valimistel Res Publica kõige nõrgem piirkond. Meie saavutused olid tõesti kesised. Kogu maakonnas osaleti kõigest kolmes omavalitsuses oma nimekirjaga ja kahes üksikkandidaadiga, ning ainult kahes pääses üks inimene volikokku.

Täna on piirkonna juhatus leppinud kokku põhimõtted järgmise aasta valimisteks valimistumiseks. Eesmärgiks on panna oma nimekirja saada välja vähemasti pooltes omavalitsustes (st. kaheksas) ja tugevdada end

Kurmet Mürsepp
Urvaste vallavanem

Võrumaal, nagu küllap teistegi piirkondades, saab omavalitsused jagada kolmeks. Just nõnda me valimistele vastu minnes oleme teinud – esiteks need, kus Res Publical ei ole midagi; teiseks need, kus oleme olemas; ning kolmandaks need, kus meie seis on hea.

2002 KOV-valimistel osalesime 13-st omavalitsusest üheksas, lisaks kandideerisid ühes meie liikmed edukalt kodanike valimisliidus ning tulid ka võimule. Aga mis saab siis 10 kuu pärast? Kahes vallas laiutab Res Publical ka täna veel tühjus ja suure tõenäosusega ei suuda me seda täita ka valimisteks. Siiski, ühes on valla suurim töötaja lubanud aidata kaasa meie rakukese tekkimisele, nii et

saavutamiseks on olemas.

2. Tuleb minna võimule
2002. aastal läksime paljudes kohtades osalema ja saama esimesi poliitilisi kogemusi. 2005. aastal tuleb minna valimistele eesmärgiga pälvida rahva usaldus, et võtta endale avaliku võimu teostamise vastutus vallas-linnas. Nii programm kui ka nimekirja tuleb koostada just sellest loogikast lähtuvalt, et olla valmis võtma võimu vastutust kui inimesed meid usaldavad. Kolm aastat kohaliku poliitika kogemust on näidanud, et seatud eesmärgid saab vallas-linnas realiseerida vaid võimul olles. Meil peab olema see tahe ja julgus.

3. Vallavanema/linnapea kandidaat
Vastutuse saavad võtta ainult konkreetsed inimesed. 2002. aastal koosnesid meie nimekirjad paljudest tõesti väga toredatest inimestest, tihti puudus aga konkreetne liider ja eestvedaja. 2005. aasta edu võti on leida meie enda hulgas need tõsiseltvõetavad ja motiveeritud kohalikud liidrid, kes on valmis nimekirja eest vedama ja olema meie vallavanema/linnapea kandidaadid – see olgu meie esimene ülesanne. Edukad ollakse seal, kus olemas aktiivsed ja motiveeritud liidrid, kes valmis võtma vastutust.

kaasata maakonna spetsialiste väljaspoolt erakonda ja inimesi, keda kutsume endaga ühinema. Lõpuks kavatseme oma tulemusi tutvustada kogu maakonna vastava valdkonna inimestele, selleks korraldame seminarid, kus tutvustame oma ideid. Ühesõnaga on meil valimisprogrammi koostamise osas plaanis järgida sarnast mudelit, nagu Res Publica tegi 2001 aastal üle Eesti oma programmi koostades.

Nende erinevate tegevuste koostamisel loodame ka valimisteks valmistudes hakkama saada. Valimiseelarveid ja kampaania planeerime koostama alles suve alguseks, sest meie piirkonnas on kõige olulisem ikkagi esmalt leida inimesed.

Täna julgen ma arvata, et me läheme nendele valimistele tugevamalt esindatuna kui eelmisel korral.

ja tõrkeid valimistel osalemiseks ei tohiks kerkida.

Eelmistel kohalikel valimistel absoluutse võimu saanuna peaks järgmine sügis üsna muretu olema nii Varstus, Meremäel kui Urvaste vallas. Oleme meile usaldatud võimu kasutanud hästi ning teinud head tööd. Vaevast see valijalegi märkamata jääda saaks.

Valimisteks valmistumise strateegias oleme lähtunud seisukohast, et prioriteetid seame sinna, kus on head tulemust loota. Oluline sihtmärk on maakonnakeskus Võru linn, sest üle-eestilises pildis omab just tulemus seal erilist rolli. Oleme tööd alustanud ning reformierakondlaste tekitatud segadus ja probleemid linnas annavad just meile võimaluse.

Kokkuvõttelt: Võrumaal on meie nägemus saavutada hea tulemus linnas ning säilitada oma positsioon seal, kus oleme võimul. Ülejäänud omavalitsustes aga selgelt tulemusele ehk võimukandmisele orienteeritud tegevus.

VABARIIK

Toimetaja: Urmo Kübar
Aadress: ÜVE Res Publica,
Narva mnt 7 (II), Tallinn 10151
E-post: vabariik@respublica.ee

Telefon: 6 109 244
Faks: 6 109 243
Layout: Rommi Linnik
50 78 372, linnik@hot.ee

RIIGIKOGU ESIMEHE ENE ERGMA AASTALÕPU-INTERVJUU „VABARIIGILE“

„Peame rohkem uskuma oma headesse asjadesse“

Nõuane poliitikutele on Ene Ergmal lihtne: oska kuulata ja naerata! Aastalõpupeol tehtud pildil on Ago Endrik Kerge Ene ja Tallinna piirkonna liikme Reet Trei lausa laginal naerma pannud.

Foto: Mati Reinhold

Urmo Kübar
urmo.kybar@respublica.ee

Ene Ergma, mis sulle 2004. aastast meelde jääb?

3. mai. Kui seisin Strasbourg'is ja vaatasin, kuidas Eesti lipp Euroopa Parlamendi esheisati.

Mis tunne see siis oli?

Fantastiline. Et me suutsime seda teha, kuigi see tee oli pikk ja raske. Vaata, see on nagu olümpiamängudega – mida ju samuti tänavu peeti – need on toredad, aga neile kvalifitseerumiseks pead kõigepealt normi täitma. Meie täitsime selle normi.

Olümpianormi täitmine pole muidugi teekonna lõpp, vaid ainult vahe-eesmärk.

Loomulikult on ka Euroopa Liitu astumine ainult suure tee algus. Aga emotsionaalselt on sellel teel vahepeal väga vajalikud sellised hetked, nagu see, kui näed sini-must-valget Strasbourg'i taeva taustal.

Erakonnale ei olnud see just hea aasta. Miks nii?

Esitaks tuleb alati arvestada, et valitsuspartei ei ole üldjuhul populaarne.

Teiseks põhjuseks on kindlasti meie ebaõnnestunud Euroopa Parlamendi valimiskampaania. Unustasime, et vähem kui aasta tagasi rääkisime, kui hea ja vajalik on Euroopa Liit ning nüüd tegime negativistliku kampaania.

Meile on natuke juurde tulnud maine, et tahame lõhkuda, mitte ehitada. Põhiliselt on tegu meie retoorikaga, oleme selleks põhjust andnud eelkõige oma sõnadega ning meedia on seda võimendanud. Tegelikult on ju palju neid häid asju, mida oleme ära teinud.

Mida sina neist välja tooksid?

Et seitsme ja rohkema lapsega emadele makstakse uuest aastast eraldi suure pere palka.

Tulumaksuvaba miinimumi tõstmise.

Et esmakordselt on korras-tatud pensionitõus.

Et me püüame – kuigi see on väga keeruline – teha kiiremini korda koolimajad, et hariduse sisu üle käivad tulised vaidlused.

Viimastes oleme saanud palju kriitikat – tegeleme me siis ikkagi õige ja vajaliku asjaga?

Kui me vaatame, mis koolis lastega toimub, siis on selge, et tööd tuleb teha. Kui laps on koolis ülekoormatud, stressis – siis on süsteemis viga. Sest mis sellisest oma tervise rikkunud lapsest hiljem elus edasi saab?

Mina ei olnud mingi päilaps, aga mäletan, et mul oli koolis... maru olla. Mul on elus vedanud – mind pole kunagi torgitud, et sa pead tingimata esimene, parim olema. Kool peabki olema lapse jaoks omamoodi kodu. Aga miks tekib koolivägivald, miks on lapsed koolis väsinud, miks nad tarvitavad narkootikumide – siin on hulk probleeme koos.

Sageli arvatakse, et ega õppimine peagi meeldiv olema ning ega laps ise aru saa, mis talle kasulik.

Selge see, et ka lapsel on õiguste kõrval kohustused, sealhulgas kohustus teadmisi saada. Aga tuleb arvestada, et inimesed on erinevad, mõned avanevad hiljem. Kui sind millekski sunnitakse, tekib vastumeelsus.

Mul on väga hea mälu, kooli ajal suutsin keemias Mendelejevi tabeli vastamise eest saada hea hinde, ilma et oleksin aru saanud, kuidas see on üles ehitatud. Hiljem füüsikat õppima minnes võtsin raamatu uuesti kätte ja otsustasin, et teen selle endale selgeks. Aega läks, aga ühel hetkel sain selle loogikast aru. Ja ma arvan, et ma olin sel hetkel sama õnnelik kui Mendelejev ise.

Kõige olulisem asi ongi mit-

te tappa lastes uudishimu, seda tuleb pidevalt juurde süstida. Et meil oleks kogu elu tahtmine midagi uut õppida.

Sa ise oled siin taas sobiv näide, kui pidid 59-aastaselt hakkama õppima Riigikogu esimehe ametit. Kui kindlalt nüüd, pea kaks aastat hiljem end tunned?

Esimene aasta oli muidugi õppimise aasta, sest see kogemus, mis oli Tartu volikogust, oli ju hoopis muud. Olen selline, et kui mul ei ole pilt enda jaoks selge, hoian madalat profiili. Nüüd tunnen, et on aeg hakata rohkem tegema seda, mida õigeks pean.

Näib, et sageli unustame ära, et meil on parlamentaarne riik. Isegi kui oleme juhtiv partei, peab parlament alati olema kriitiline ka valitsuse tegevuse suhtes. Seda me vist veel hästi ei oska, tunneme, et omadele ei tohi liiga teha. Aga kui parlamenti tuuakse eelnõu, millele siis laekub üle 300 parandusettepaneku – ja seejuures sugugi mitte kõik kiusu pärast? Mõne tundliku eelnõuga tuleb enne rohkem tööd teha, rääkida läbi, leida konsensust.

Millest siis puudu jääb?

Üks vajalik asi poliitikule – sa pead oskama rohkem kuulata. Ja mitte ainult enda häält. Seda on ehk meie noorematel poliitikutel veel puudu. See tark omadus tuleb juurde ainult aastatega. **Kuidas sulle näib, kui võrd meie fraktsioon rahvaga suhtleb? Või on märgata väsimust, pettumust – et tahan küll head, aga rahvas pole ikka rahul?**

Kui seda on, siis tuleb sellest üle saada. Siiski käiakse ja suheldakse, näen seda ju läheteustelegi alla kirjutades. Ning kindlasti on vajalik käia rohkem Eesti kaugemates kohtades.

Üks meie probleeme on, et lausime noorusliku maks-

malismiga välja hulga kõlavaid ja väga häid loosungeid. Mitte pahatahtlikkusest. Aga elu on palju keerulisem.

Kui ma ise sama vana olin kui meie noored praegu, tundus ka, et elul on selged jooned: must

väikest rolli olen selles mänginud ka mina.

Mis on Riigikogu tegevuses olnud rõõmustavat, mis muret tekitavat?

Murelikuks tegi Keskerakonna laastav töö riigieelarve vastuvõtmisel. Ei suuda sellele anda adekvaatset põhjendust. See oli destruktivne, lihtsalt töö lõhkumine.

Aga rõõmu teeb see, et oleme kõik õppinud. Lisaks meile on ju Riigikogus veel väga palju uusi liikmeid. Inimesed on saanud targemaks, välja arvatud mõned üksikud, kes endiselt püüavad igal võimalusel minna isiklikuks.

Küsitlused näitavad taas rahva usaldamatuse kasvu poliitikute suhtes. Mida ütled?

Ma küsin: kas me ikka tunneme, et meil on oma riik ja kas me tahame seda? Riik ei ole Riigikogu ega valitsus, riik oleme meie, kodanikud, meie vastutus. Kui tahame demokraatlikku riiki, peame ka osalema.

Võib-olla neile inimestele, kes on kõiges pettunud, kõiges suhtes iroonilised, pole öeldud – aga tee ise! Mina tuln poliitikasse just seepärast. Ühel kenal sügisõhtul ütles inimene, kellest lugu pean, et mis sa ainult kritiseerid, hakka ise tegema, siis saad ehk aru, et kõik ei ole nii lihtne kui siin mugavas tugitoolis paistab. Elu ei ole puhtalt füüsikaseadused, kus paned kõik lihtsasti paika.

Kui näiteks neljas võim arvab, et tema ülesanne on öelda ainult seda, mis halb, siis on vastutus tasakaalust väljas. Ajakirjandus peab olema kriitiline, aga peab märkama ka positiivseid asju. Meil käib kogu aeg üks money-money-money jutt, tõsistest asjadest räägitakse palju vähem.

”Võib-olla neile inimestele, kes on kõiges pettunud, kõiges suhtes iroonilised, pole öeldud – aga tee ise!”

ja valge. Hiljem sain aru, et kui valid emma-kumma, siis pead ka ise seal väga täpselt püsima. Kui jääb kasvõi mulje, et sa ei püsi, siis ongi õnnetus käes, eriti poliitikas. Kuigi võid olla igati tore, asjalik, meeldiv inimene.

Samas on mul kahju, et meedia on võtnud Res Publica suhtes lihtsalt tümitamise taktika. See näitab, et asju võetakse väga pealiskaudselt. Nimetada rohkem kui 5000 liikmeka erakonda „turundusprojektiks“ – see on ju lihtsalt solvav!

Me oleme ette võtnud keerulised, pika perspektiiviga asjad, mis ei too meile kohe kuldmu- ne kätte, aga peame uskuma, et need on head asjad. See ununeb sageli ära, tahame, et kõike korraga ja ruttu-ruttu valmis.

Ka sinu kohta on meedias solvavalt öeldud. Tunned ka kahetsust, et oli vaja poliitika üldse tegelema hakata?

Muidugi ei ole selliseid asju meeldiv lugeda. Ja loomulikult on vahel väsimus, tüdimus, tunne, et võitled tuuleveskitega. Teisalt tunnen, et näiteks asjad, mida oleme teaduse suunal teinud, on olnud õiged, ning

LUGEJAKIRI

Lugejakirjad on oodatud aadressil vabariik@respublica.ee või “Vabariik”, Res Publica, Narva mnt. 7, Tallinn 10117.

Varjupäev valitsusjuhiga

25. novembril kell 8.50 seisan Eesti Vabariigi valitsushoones. Täna olen peaministri töövõõri. Nagu on sel päeval töövarjude erinevates asutustes ja organisatsioonides kogemusi hankimas veel sajad gümnaasiumiõpilased. Mina otsin ootusärevalt eeskujut ja teadmisi Juhana Partsi tööst.

Esmalt kohtusin peaministri abi Piret Nahkiga, kes tutvustas mulle valitsusjuhi kellaajaliselt väga täpselt planeeritud päevakava. Kell 9 algas peaministri hommikune koosolek oma meeskonnaga. Tutvustasin end Juhana Partsi ja ta 11-le nõunikule. Koosolekul arutati eeloleva päeva tegevuskava, sündmuste kooskõlastamise ning prioriteetide seadmise üle, arutelu iseloomustas eelkõige meeskonnatunnetus. Pärast nõupidamist mainis Juhana Partsi mulle, et päev on suhteliselt paikne ja IGAV. Seega jäi peaministri ja minu kui tema varju tööpäev valitsuse ruumidesse.

Hiljem tutvustas nõunik mulle valitsushoone osakondi, nende töö sisu ja ülesandeid. Olles Stenbocki koridorides, võisin tunda selle hoonet hingamisrütmi. See oli ettearvatu ning heas mõttes täis tööpäeva pinget.

Alates kella 10-st viibisin valitsusistungil, kus toimus ministrite selgitus- ja häältestöö erinevate eelnõude üle. Valitsuse töö on kiire ja ettevalmistatud. Kõigest, mille üle istungil arutati, vestles peaminister juba järgmisel üritusel – pressikonverentsil. Kaamerate ees märkis Juhana Partsi ka minu kohalolekut, asjaolu, mis samuti ajakirjanikele huvi pakkus.

Juhana Partsi vestlesime eelkõige koolielu ja noortega seonduvatest teemadest. Mind hämmastas koos veedetud aja jooksul kõige rohkem see, kui pädev peab olema peaminister erinevates valdkondades, olema adekvaatne igas olukorras ja suutma vastata kõikidele küsimustele. See kohustus nõuab pidevat valmisolekut kõigeks.

Kingitus Stenbockist, Eesti lipumärk, mida kannan oma pintsa- kukraal, jääb seda huvitavat päeva meenutama.

Kätlyn Kõrs

Ministrite vastuvõtuajad

Praeguseks on oma jaanuarikuise vastuvõtuaja liikmetele teatanud kolm ministrit. Kõik kohtumised toimuvad RP Tallinna kontoris (Narva mnt. 7, II sissekäik, III korrus) ning vajalik on eelnev registreerimine e-posti aadressil evelin.vanker@respublica.ee või telefonil 6 109 244.

- Sotsiaalminister Marko Pomerants: kolmapäev, 5. jaanuar 2005 kell 16.30.
- Peaminister Juhana Partsi: esmaspäev, 10. jaanuar 2005 kell 17.
- Rahandusminister Taavi Veskimägi: teisipäev, 18. jaanuar kell 15.30 -17.

Kolmandal sünnipäeval tantsiti reilenderit

Aastalõppu ning erakonna kolmandat sünnipäeva tähistati 11. detsembril peoga Tartus. Kolmsada peolist täitsid korp! Sakala maja viimseni, tantsiti swingi- ja bossanovabändi Cassa Nova saatel, kuulati andekat jazz-lauljatar Julia Bomanit, peeti kolmele erakonna-aastale tagasi vaatavaid tervituskõnesid ning tehti palju muud, millest ülevaade neil fotodel.

FOTOD: MATI REINHOLD

Õpetajad Viljandist panid peolised reilenderit tantsima. Pildil keerutab-lennutab abikaasa Annelit Põlvamaa piirkonna esimees Arne Tilk. Koos erakonna peoga tähistasid nad ka 17. pulma-aastapäeva.

Üllatusesinejast tõusis õhtu täheks Tallinna abilinnapea, kitarrimängu- ja laulutaidu demonstreerinud Kaupo Reede. Algselt plaanitud mõne laulu järel ei tahtnud kuulajad teda veel ära lasta ning nõnda viis Reede saali maleva-meeleollu enam kui pooleks tunniks.

Tänavu möödus 15 aastat ühenduse Res Publica asutamisest augustis 1989. Erakonna aumärgi pälvivad tänavu teiste hulgas ka kaheksa toonast asutajaliiget, neist pildil Kalmer Saar Harjumaa.

Erakonna segakoor tegi Tartus viimase esinemise enne 28. detsembri ülesastumist Sisaski „Eesti missaga“ Tallinna Jaani kirikus.

Õhtut juhtis Riigikogu ainus abielupaar – Elle Kull ja Ago Endrik Kerge.

? KÜSIMUSED- VASTUSED

Saada oma küsimus aadressil vabariik@respublica.ee või "Vabariik", Res Publica, Narva mnt. 7, Tallinn 10117!

Heleri Pent: Hiljuti oli ajakirjanduses taas juttu Riigikogu kuluhüvitistest ning negatiivset tähelepanu sai ka Res Publica. Mis on meie fraktsiooni põhimõtted kulude hüvitamisel?

Siim Kiisler
RP fraktsiooni esimees

Fraktsiooni põhimõtted tulevad meie valimislubadustest ja tuginevad mõtteviisil, et Riigiko-

gu liige peab lähtuma sama rangetest reeglitest nagu eraettevõtja töötaja. Mäletatavasti oli üks meie valimisplatvormi kümnest teesist erihüvede ja luksuslike lisatasude kaotamine. Sellepärast oleme kokku leppinud, et me ei lase riigil kinni maksta oma autoliisinguarveid ega alkoholi. Ning igaüks peab olema valmis ning võimeline ise oma esitatud kulude kohta selgitusi andma.

Uwe Kersna: Kas vastab tõele, et tänavu oli esimene aasta, kus riigielarves ei arvestatud ühegi opositsiooni ettepanekuga? Kui jah, siis miks?

Taavi Veskimägi
rahandusminister

Riigielarve vastuvõtmisel tege-

lesime väga põhjalikult mitmete opositsiooni mõistlike ettepanekuga, näiteks läksid eelarvesse nende ettepanekud lisaraha eraldamiseks kohalike omavalitsuse tasandusfondi, rahvusvahemustele, kinnipidamisasutustele ja põllumajandustoodete sekumiskokkuostu kaudu turuhindade reguleerimiseks.

Samas osa opositsiooni lähenemise konstruktiivsuses on põhjust kahelda, kui esitatakse 700 ettepanekut, millest suur osa on samasisulised ja isegi samasõnalised ning lisaks kasutatakse demokraatiat kurnavat venitamistaktikat.

Kokkuvõttes sai 2005. eelarve parem kui kunagi varem. Suutisime võimaluste piires rahuldada Eesti rahva jaoks tähtsate prioriteetide rahastamise ja astuda suuri samme töö-, haridus- ja maksupoliitikas ning suurendada kohalike omavalitsuste finantsilist iseseisvust.

Mark Valdma: Millised seisukohad ja huvid on Eesti Vabariigil Iraagis järgneval sessioonil? Kas Eestil on plaanis suurendada oma kohalolevat meeskonda, mistahes egiidi all? Ja millisel põhjendusel ning eesmärgil?

Tiit Matsulevitš
Riigikogu riigikaitsekomisjoni liige

Riigikogu on võtnud vastu otsuse, mille alusel osaleb kuni 55-meheline Eesti väetikus Iraagis rahutagamisoperatsioonil 20. juunini 2005. Kas seda perioodi pikendatakse või mitte, sõltub Riigikogu otsusest. Sellekohased debatid seisavad parlamendil algaval aastal ees.

Tänavused aumärgid

Sünnipäeva- ja aastalõpupeol anti üle erakonna tänavused aumärgid tänutäheks neile, kes Res Publica tegevusele enim kaasa aidanud. Aumärke anti välja kolmandat korda.

Kandidaate said pakkuda kõik liikmed, valiku mitmekümne esitatud hulgast tegi vastavalt aumärkide statuudile piirkondade esimeeste koda.

Kuldmärgid

- Helle Hallika (Tallinna piirkond), Väärikate klubi mitme-aastase eestvedamise ning RP Väärikate Kogu asutamise eest tänavu septembris
- Henn Pärn (Harjumaa), ühe meie tugevaima piirkonna ülesehitamise ja mitme-aastase eduka juhtimise ja arendamise eest, nüüd juba Riigikogu liikmena
- Toomas Tauts (Tallinn), panuse eest Tallinna piirkonna ülesehitamisel alates ühenduse-aegadest ning tegevuse eest Tallinna linnavolikogus

Höbemärgid

- Ingrid Alt (Järvamaa), RP Paide osakonna esinaine, aktiivse tegutsemise eest nii piirkonna eestvedamisel kui ka linnavolikogus ja erakonna volikogus.
- Rene Kari (Tallinn), ühenduse Res Publica asutajaliige 1989. aastast
- Tavo Kikas (Raplamaa), aktiivse tegutsemise eest piirkonna ja osakonna arendamisel ja programmitöös
- Rein Kilk (Tartu), ühenduse Res Publica asutajaliige 1989. aastast
- Villu Känd (Tallinn), ühenduse Res Publica asutajaliige 1989. aastast
- Tiit Matsulevitš (Tallinn), ühenduse Res Publica asutajaliige 1989. aastast
- Anne Nõgu (Lääne-Virumaa), piirkonna ülesehitaja ja esimees
- Kalmer Saar (Harjumaa), ühenduse Res Publica asutajaliige 1989. aastast
- Ott Sandrak (Harjumaa), ühenduse Res Publica asutajaliige 1989. aastast
- Jaak Sulg (Viljandimaa), aktiivse tegutsemise eest piirkonna arendamisel
- Hannes Tamme (Tartu), aktiivse tegutsemise eest piirkonna arendamisel
- Peeter Unt (Tallinn), ühenduse Res Publica asutajaliige 1989. aastast
- Avo Üprus (Saaremaa), ühenduse Res Publica asutajaliige 1989. aastast

Kokku on tänaseks Res Publica kuldse või hõbedase aumärgi pälvinud 89 inimest. Aitäh neile ja kõigile teistele tegusatele liikmetele!